

Porthladd Rhydd Celtaidd: Gweledigaeth i Gymru

Cyn etholiadau'r Senedd ym mis Mai 2026 a ffurfio Senedd newydd i Gymru, mae'r Porthladd Rhydd Celtaidd yn amlinellu gweledigaeth i Gymru sy'n canolbwyntio ar dwf rhanbarthol ar sail seilwaith, gan gefnogi diwydiannau sy'n genedlaethol hanfodol a ategir gan lywodraethu cryf a llwybrau sgiliau lleol cadarn.

Trosolwg

Ein gweledigaeth yw creu coridor buddsoddi ac arloesi er mwyn helpu i ysgogi mewnfuddsoddiad sylweddol, datblygu sgiliau yn y dyfodol a datgarboneiddio cenedlaethol.

Mae'r Porthladd Rhydd Celtaidd yn bartneriaeth sector cyhoeddus-preifat sy'n cynnwys porthladdoedd Aberdaugleddau a Phort Talbot ac mae'n cwmpasu datblygiadau ynni ac asedau arloesi fel ORE Catapult, terfynfeydd tanwydd, gorsaf bŵer, peirianeg drom a'r diwydiant dur ar draws de-orllewin Cymru. Y Partneriaid sector cyhoeddus yw Cyngor Castell-nedd Port Talbot a Chyngor Sir Penfro wedi eu cefnogi gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU.

Mae'r Porthladd Rhydd Celtaidd yn dechrau cefnogi'r gwaith o ddarparu cyfleusterau gweithgynhyrchu newydd ac uwchraddio seilwaith porthladdoedd yn sylweddol i ategu'r gwaith o gyflwyno gwynt alltraeth

arnofiol (FLOW) yn y Môr Celtaidd. Mae hefyd yn darparu'r gonglfaen ar gyfer dyfodol wedi'i seilio ar yr economi hydrogen, tanwyddau cynaliadwy, dal carbon, storio ynni, dur glanach, gweithgynhyrchu a logisteg carbon isel.

Mae'r partneriaid addysg a thirfeddiannwyr yn cynnwys: Cymdeithas Porthladdoedd Prydain, Camplas, Partneriaeth Hyfforddiant y Porthladd Rhydd Celtaidd, Dragon LNG, Impala, Ledwood Mechanical Engineering, Cyngor Castell-nedd Port Talbot, Grŵp Colegau NPTC, Porthladd Aberdaugleddau, y Bartneriaeth Dysgu a Sgiliau Rhanbarthol, RWE, Coleg Penfro, Cyngor Sir Penfro a Llywodraeth Cymru.

Rydym yn cefnogi blaenoriaethau Grŵp Porthladdoedd Cymru, sydd i'w cael yma: <https://shorturl.at/cumyh>

Hydrogen Gorllewin Cymru

Cyfleuster cynhyrchu hydrogen gwyrdd 14.2 MW.

SIR BENFRO

SIR GAERFYRDDIN

Wedi buddsoddi

£8.4bn ↑

Swyddi newydd

11,500 ↑

Prosiect Dragon

Mae LanzaTech yn bwriadu cynhyrchu tanwydd awyrennau cynaliadwy, drwy ethanol a gyrchir yn gynaliadwy.

Prosiect CO2 Aberdaugleddau

Menter storio a morgludo CO2 a arweinir gan RWE a Dragon LNG.

Parc Ynni Adnewyddadwy Dragon

Tri thyrbîn gwynt newydd ar y tir, wedi'u hintegreiddio gyda'r fferm solar bresennol.

Criterion Quay

Cyfleuster pwrpasol ym Mhorthladd Penfro ar gyfer trefnu, gweithredu a chynnal a chadw er mwyn cefnogi gwynt alltraeth arnofiol.

Dyfodol Port Talbot

Trawsnewidiad porthladdoedd ABP yn hwb ynni gwyrdd a gweithgynhyrchu gwynt alltraeth arnofiol.

CASTELL-NEDD
PORT TALBOT

Gweithfa Batri RWE

System Storio Ynni Batri 350 MW, rhan o Ganolfan Sero Net Penfro.

ABERTAWE

Hydrogen Gwyrdd RWE Penfro

Cyfleuster cynhyrchu hydrogen gwyrdd MW 110, rhan o Ganolfan Sero Net Penfro.

Project Dragon

Mae LanzaTech yn bwriadu creu cyfleuster eplesu nwy i drawsnewid gwastraff diwydiannol yn ethanol cynaliadwy.

Safle Tollau y Porthladd Rhydd Celtaidd – Dyfed Steels

Camplas

Cyfleuster gweithgynhyrchu cyfansoddion uwch ar gyfer tanciau storio plastig wedi'u cryfhau â gwydr ar raddfa fawr yng Nglanfa Llansawel.

Coridor Buddsoddi ac Arloesi Cymru

Logisteg Carbon Isel

Dur Glanach

Gweithgynhyrchu

Hydrogen

FLOW

Dal Carbon

Tanwyddau Cynaliadwy

Storio Ynni

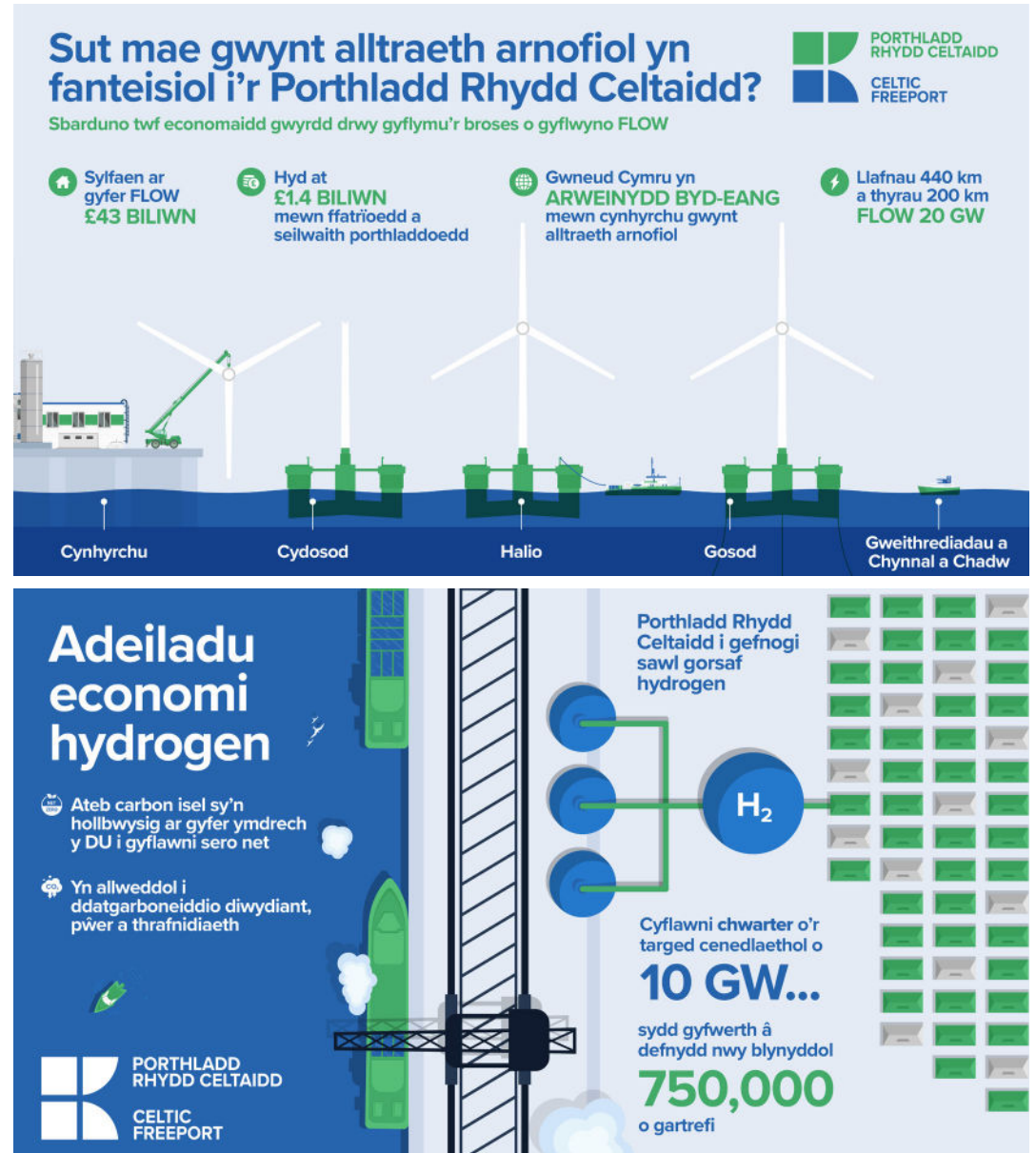

Beth mae hyn yn ei olygu i Gymru?

Dros gyfnod o 25 mlynedd i gyflawni'r weledigaeth hon, disgwylir i'r Porthladd Rhydd Celtaidd ysgogi £8.4bn mewn buddsoddiad newydd i Gymru, gan gynhyrchu 11,500 o swyddi newydd, wrth i ni greu gweithfeydd cynhyrchu a dosbarthu tanwyddau newydd (hydrogen, tanwyddau awyrennau cynaliadwy, biodanwyddau) a phorthladdoedd ynni wedi'u huwchraddio. Ochr yn ochr â'r gwaith hwn o uwchraddio seilwaith, bydd y Porthladd Rhydd Celtaidd yn darparu llwybrau sgiliau'r dyfodol i bobl ifanc.

£8.4bn
buddsoddiad

11,500
swyddi newydd

Beth sydd ei angen arnom i gyflawni ein hamcanion?

Ac yntau wedi'i wreiddio yn y bartneriaeth rhwng Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU, gyda'r gefnogaeth reoleiddiol ac ariannol briodol gall y Porthladd Rhydd Celtaidd barhau i ategu diogelwch ynni ar lefel genedlaethol, yn ogystal ag ysgogi adfywiad economaidd yng Nghymru a chyflymu taith y wlad tuag at sero net. I gyflawni'r weledigaeth hon, mae angen cefnogaeth ar y Porthladd Rhydd Celtaidd a'i bartneriaid ar gyfer:

- **Mynediad i'r grid:** Gwell mynediad at drydan drwy'r Grid Cenedlaethol. Yn ne-orllewin Cymru mae angen brys am fuddsoddiad mewn seilwaith trosglwyddo ar frys i alluogi datblygu prosiectau hydrogen gwyrdd, ynni adnewyddadwy a dal carbon.
- **Llwybrau cryf:** Llwybrau twf cryf o brosiectau buddsoddadwy, pobl fedrus a chynllunio effeithiol i sicrhau bod ein porthladdoedd yn barod i gefnogi'r gwaith o gyflwyno gwynt alltraeth arnofiol yn y Môr Celtaidd.
- **Mecanweithiau cymorth referniw:** Cymorth ar gyfer cynhyrchu hydrogen a thanwydd awyrennau cynaliadwy (SAF) drwy gynlluniau sefydlogi referniw priodol.
- **Cludo CO₂:** Dileu rhwystrau rheoleiddiol, yn cynnwys cyfyngiadau ar gludo carbon deuocsid heb biblinellau, ochr yn ochr â chymorth o ran polisi ar gyfer diwydiannau sy'n anodd i'w datgarboneiddio.
- **Cyllid grant:** Cymorth ar gyfer astudiaethau peirianeg a dylunio ymlaen llaw (FEED) a chyllid datblygu arall er mwyn symud cynlluniau mawr yn eu blaenau.
- **Diwygio cynllunio:** Gwella adnoddau a therfynau amser ar gyfer cynllunio a gwneud penderfyniadau ynghylch trwyddedu morol, gyda rhagdybiaeth o blaid twf.

Y tîm a'r amserlen

Mae'r broses sefydlu wedi'i chwblhau, gyda'r Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth rhwng y Llywodraethau a'r porthladd Rhydd Celtaidd wedi'i gytuno ym mis Mawrth 2026.

Mae dau safle treth – sef yr ardaloedd datblygu y mae cyfres o gymhellion buddsoddi ar gael ynddynt- wedi eu dynodi. Mae'r rhain yn Aberdaugleddau a Phort Talbot sy'n cwmpasu darnau cysylltiedig o dir datblygadwy dan berchnogaeth wahanol. Mae trydydd safle treth yn yr arfaeth a bydd cyhoeddiad am hyn yn 2026.

Cysylltwch â

Dr Chris Martin OBE MStJ DL, Cadeirydd
chris.martin@celticfreeport.wales

Luciana Ciubotariu, CEO
luciana.ciubotariu@celticfreeport.wales

John Stevenson, Materion Allanol
john@ti-communications.co.uk neu 07824 621756